

šoval dobré katolíky, znepokojoval je: A jak to vlastně myslí? Jak to že umí tak dokonale popsat "d'ábelské" ženy? Jestlipak sám není nějaký takový...!

Za všechny pohoršené katolíky připomeňme alespoň Františka Dohnala (1876-1956), malého básníčka z okruhu olomoucké Archy a nenezajímavého esejistu. Ve svém pokusu o dějiny francouzské katolické literatury velmi typicky - a nejen pro svou dobu - píše:

"Barbey hoří pro katolicismus, bije se pro katolicismus, umírá jako katolík... Toť vše je pravda. Ale na druhé straně jsou tu nepopíratelné rozpory a poruchy po stránce mravní. Čtete jeho *Ďábelské*, *Očarovanou*, *Ženatého kněze*, nesnesitelně odporné *Co neumírá* - nemyslíte, že přece jen příliš naklonil se tu B. d. A. nad propast, naklonil se až k závratí? Víme, co uvádí B. d. A. v předmluvě k druhému vydání *Ďábelských* jako vysvětlení, proč kreslí vášeň a hřích tak mohutným štětcem. A nepochybují ani o dobrých úmyslech d. A. - ale jsem přesvědčen, že tu d. A. zmýlil se co do účinnosti své metody. Připusťme: d. A. chtěl skutečně představovat hřích jako hřích. Ale dosahuje toho skutečně? Nedosahuje snad někdy právě opaku toho, co zamýšlel? Nezanechává snad v duši čtenářově právě onoho převládajícího dojmu svůdného zmatku, jehož katolický umělec nutně musí se vyvarovat? A pak, nevystupují v díle d. A. pod rouškou tendence náboženské kontury mravní zvrácenosti? A není to právě u spisovatele, který je katolíkem a chce být katolíkem, dvojnásob osudné?" (Studie a profily, řada II, 1933, s. 213-214)

Ovšem, kde zůstal v Dohnalově době Barbey? Na jeho místo nastupují dva Greenové - francouzský Julien Green a anglický Graham Greene, dva velcí katoličtí zobrazovatelé zla, dva popíratelé laciných katolických happyendů. I oni se setkávali s nepochopením a odtahováním, s oním podezřívavým flandáckým prstíčkem: "A jestlipak sám není nějaký takový...!"